

Analys av
Damallsvenska klubbarnas
ekonomi 2009

Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm

Innehåll

Inledning	3
Damallsvenska klubbarnas resultat	3
Damallsvenska klubbarnas intäkter	5
Damallsvenska klubbarnas kostnader	7
Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet	10
Elitlicensens regler i korthet	11
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition	12
Sammanfattning	13

Analys av Damallsvenska klubbarnas ekonomi 2009

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de Damallsvenska klubbarna för år 2009. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar.

Analysen omfattar de klubbar som spelade i Damallsvenskan år 2009.

I avsnittet om eget kapital ges dock som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2010 nyuppflyttade klubbarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella klubbar.

Från och med år 2005, då med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbarna i Damallsvenskan. Detta innebär bl. a. att de Damallsvenska klubbarna år 2009 ska redovisa noll eller positivt eget kapital i redovisningen 2009 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2011. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

Damallsvenska klubbarnas resultat

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade år 2009 sammantaget ett underskott uppgående till – 6.338 tkr (2008: - 7.692 tkr). Alla sju åren 2003 – 2009 har svenska klubbtag deltagit i UEFA Women´s Champions League vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002 .

När man studerar resultatet i Damallsvenskan under 2009, exklusive spelaromsättningsnettot, och jämför med 2008 finner man att resultatförbättringen är större än vad som visas ovan. Resultatet exklusive spelaromsättningsnettot för 2009 för Damallsvenskan uppgår till – 6.415 tkr (2008: - 8.433 tkr), vilket är en resultatförbättring med 2.018 tkr.

AIK:s underskott, som finansieras av herrverksamheten, uppgår till -2.609 tkr. Om man exkluderar AIK redovisade Damallsvenskan ett underskott – 3.729 tkr. Det redovisade resultatet från spel i W.C. uppgick 2009 till - 800 tkr (2008: -844 tkr). Detta innebär att klubbarna i Damallsvenskan från verksamheten exklusive W.C. redovisade ett underskott – 5.538 tkr, vilket är något bättre än föregående års motsvarande underskott om – 6.848 tkr.

Resultatets beståndsdelar och resultatutveckling 2003-2009, tkr

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Driftresultat exklusive Women´s CL	-3 189	-303	-280	-2 361	-1 074	-7 542	-4 872
Driftresultat inklusive Women´s CL	-2 177	590	-727	-2 568	-1 098	-8 386	-5 672
Finansnetto	-80	-91	-97	143	298	-47	-709
Resultat före extraord & bokslutsdisp	-2 257	499	-824	-2 425	-800	-7 692	-6 299
Extraordinära poster & bokslutsdisp	43	0	102	0	-169	0	-39
Redovisat resultat exkl Women´s CL	-3 226	-394	-275	-2 218	-945	-6 848	-5 538
Redovisat resultat inkl Womens CL	-2 214	499	-722	-2 425	-969	-7 692	-6 338
Spelaromsättningsnetto	0	0	0	0	0	741	77

Tabell 1

Av de 12 klubbarna i Damallsvenskan som undersökts redovisade 5 klubbar överskott, varav 4 av dessa hade överskott som var under 50 tkr, och 7 klubbar underskott år 2009. Föregående år redovisade 4 klubbar överskott och 8 klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är räntenetto och extraordinära poster, Women´s CL samt spelaromsättningens netto exkluderade.

Resultat per damallsvensk klubb 2009, tkr

	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Drift- resultat</u>	Wo- men´s <u>CL</u>	Spelar- omsättn	Finans- netto	Extra- ordinärt
Hammarby IF DFF	370	409		-39	0	0
Kopparbergs/Göteborg	49	76		-4	-23	0
Linköpings FC	43	47	-516	5	-4	0
LdB Malmö	39	37		0	2	0
Stattena IF	4	5		0	-1	0
KIF Örebro DFF	-37	-30		0	-7	0
Piteå IF	1) -394	-161		-233	0	0
Sunnanå SK	2) -626	-301		207	-531	0
Djurgården IF DFF	-630	-678		178	-114	-16
Kristianstads DFF	-999	-944		-37	-29	0
Umeå IK	3) -1 547	-1 522	-283	0	-3	-22
AIK	4) -2 609	-2 609		0	0	0
* Damallsvenskan totalt	-6 338	-5 672	-800	77	-709	-39

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar damfotbollsverksamheten, och för eventuella koncerner de delar av koncernerna som avser fotbollsverksamhet. Eventuella dotterbolag som ej bedriver fotbollsverksamhet ingår därför ej.

Detta innebär att resultaten avser följande:

1) Piteå IF:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening)

- 2) Sunnanå SK:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening) exklusive dotterbolaget Sunnanå Utvecklings AB (som ej bedriver fotbollsverksamhet)
- 3) Umeå IK:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening)
- 4) AIK Fotboll AB:s damfotbollsverksamhet

Det största överskottet 2009 redovisade Hammarby IF DFF med + 370 tkr.

Det nästa största överskottet redovisade Kopparbergs/Göteborg med + 49 tkr.

Det i särklass största underskottet redovisade AIK – 2.609 tkr, följt av Umeå IK med –1.547 tkr och Kristianstads DFF med –999 tkr.

AIK Fotboll AB redovisade på totalnivå ett underskott uppgående till - 6 mkr, varför det förefaller svårt att i framtiden fortsätta driva damverksamheten med fortsatt stort underskott.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital och soliditet i klubbarna.

Damallsvenska klubbarnas intäkter

De Damallsvenska klubbarnas intäkter uppgick 2009 till 70.738 tkr (2008: 62.222 tkr), vilket var en ökning med 8.516 tkr, eller en ökning med 14 %.

Damallsvenska klubbarnas totala intäkter åren 2003 – 2009, tkr

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Drift exkl spelarförsäljn	24 270	36 238	41 857	48 386	52 811	60 578	69 884
Women´s Cup	2 279	2 537	410	92	493	586	447
Spelarförsäljning	114	282	77	21	112	1 031	400
Finansiella intäkter	18	3	11	228	363	27	7
Extraord o boksl.disp	93	0	103	0	0	0	0
* Totalt	26 774	39 060	42 458	48 727	53 779	62 222	70 738
* Genomsnitt/förening	2 231	3 255	3 538	4 061	4 482	5 185	5 895
* Drift i % av totalt	91%	93%	99%	99%	98%	97%	99%

Tabell 3

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive Women´s CL och spelarförsäljningar samt finansiella poster och extraordinära poster) ökade således med 9.306 tkr mellan 2008 och 2009, eller med 15 %, vilket var samma procentuella ökning som året innan. Damfotbollen förefaller under åren inte bara lyckats etablera en högre intäktsnivå utan även vara under fortsatt tillväxt.

Intäktsjämförelse mellan åren 2009 och 2008, tkr

	<u>2009</u>	<u>Andel</u>	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr tkr</u>
Publik	4 266	6%	2 708	4%	58%	1 558
Reklam & sponsring	31 799	45%	30 893	50%	3%	906
Tips- & mediamedel	8 175	12%	7 658	12%	7%	517
Lotterier	884	1%	369	1%	140%	515
Women´s Cup	447	1%	586	1%	-24%	-139
Bidrag	13 397	19%	9 017	14%	49%	4 380
Övrigt	11 362	16%	9 933	16%	14%	1 429
* Summa drift exkl spelarförs	70 330	99%	61 164	98%	15%	9 166
Spelarförsäljning	400	1%	1 031	2%	-61%	-631
Finansiella intäkter	7	0%	27	0%	-73%	-20
Extraordinärt & bokslutsdisp	0	0%	0	0%	0%	0
** Totala intäkter	70 738	100%	62 222	100%	14%	8 516

Tabell 4

Man kan konstatera att de Damallsvenska klubbarna har klarat marknadssidan väldigt väl utifrån det marknadsläge med lågkonjunktur som varit. Den största ökningen gällande intäkter i kronor av de specificerade posterna svarade Bidragsökningen för med 4.380 tkr. EFD (Elitföreningen Damfotboll) har under året delat ut bland annat medel för olika projekt, vilket redovisats som bidrag och är orsaken till förändringen jämfört med tidigare år. Under år 2008 stod Reklam & Sponsring för den största ökningen. Även under 2009 ökade Reklam & Sponsring, men inte lika markant, vilket kan ha sin förklaring i lågkonjunkturen.

Istället ser man en ökning vad gäller publikintäkterna, trots en något sämre uppslutning på de Damallsvenska matcherna under 2009 jämfört med 2008. Det kan bland annat bero på att klubbarna i större utsträckning har lyckats sälja säsongskort till matcherna, som sedan inte har utnyttjats vid varje möjligt tillfälle.

Tips- och mediamedel är tänkt att inkludera alla de ersättningar som klubbarna får via ElitFöreningen Damfotboll (EFD) från Svenska Spel, TV-rättigheter och gemensamma marknadsprojekt.

Intäkter per klubb 2009 och 2008, tkr.

	<u>År 2009</u>	<u>År 2008</u>	<u>Förändring %</u>
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	
Umeå IK	10 924	12 642	-14%
LdB FC Malmö	10 207	7 351	39%
Linköpings FC	9 104	7 615	20%
Sunnanå SK	6 644	4 330	53%
Kopparb/Göteborg FC	6 069	7 346	-17%
KIF Örebro DFF	5 245	5 440	-4%
Piteå IF	5 079	Div 1	
Hammarby IF DFF	4 451	3 455	29%
Djurgårdens IF DFF	3 997	1 923	108%
Stattena IF	3 382	Div 1	
Kristianstads DFF	3 185	3 648	-13%
AIK	2 451	2 319	6%
Bålninge Fotboll AB	KK	3 041	
Umeå Södra FF	Div 1	3 112	
* Damallsvenskan totalt	70 738	62 222	14%

Tabell 5

Man kan bland annat konstatera att Umeå IK även detta år har högst intäkter, men de andra klubbarna börjar närma sig. Noteras bör även att LdB FC Malmö har avancerat till andra platsen vad gäller intäkter per klubb, tätt följd av Linköpings FC.

Umeå IK:s intäkter var för övrigt drygt fyra gånger högre än AIK:s som har lägst intäkter i Damallsvenskan 2009.

Det är givetvis glädjande att den allmänna intäktsutvecklingen i Damallsvenskan som helhet är fortsatt positiv med en intäktsökning på 14 % under 2009. Under år 2008 ökade intäkterna med 16 % och mellan åren 2006 och 2007 ökade intäkterna med 10 %.

Damallsvenska klubbars kostnader

Damallsvenskans kostnader uppgick år 2009 till 77.036 tkr (2008: 69.914 tkr) vilket var en ökning med drygt 7 mkr, 10 %. Därmed har kostnadsökningen från 2008 avmattats, då den låg på en 28-procentig ökning från 2007.

Detta kan jämföras med intäktsökningen, som enligt avsnittet ovan var 14 %. Mellan åren 2007 och 2008 låg intäktsökningen på 16 %, vilket gör att man kan konstatera att klubbarna har lyckats hålla en stabil intäktsökning, medan kostnadsökningen har minskat.

Kostnadsjämförelse mellan 2009 och 2008 mkr

	<u>2009</u>	<u>Andel</u>	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u> %	<u>Förändring</u> tkr
Match- & träning	16 597	22%	14 814	21%	12%	1 783
Personalkostnader	50 749	66%	45 142	65%	12%	5 607
Administration	1 837	2%	2 151	3%	-15%	-314
Reklam & sponsring	1 829	2%	2 075	3%	-12%	-246
Lokaler	1 439	2%	829	2%	74%	610
Women´s CL	1 246	2%	1 410	2%	-12%	-164
Övrigt	2 194	3%	3 067	4%	-28%	-873
* Summa drift kostnader	75 891		69 488			
Spelarförvärv inkl inhyring	323	0%	221	0%	46%	102
Avskrivningar m/i & byggnader	106	0%	132	0%	-20%	-26
Finansiella kostnader m m	716	1%	73	0%	881%	643
* Totalt	77 036	100%	69 914	100%	10%	7 122

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader under 2009 för 66 % med 50.749 tkr (2008: 45.142 tkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 12% jämfört med år 2008. Mellan åren 2007 och 2008 ökade personalkostnaderna med 38 % och mellan åren 2006 och 2007 ökade personalkostnaderna med 14 %.

År 2003 uppgick personalkostnaderna till 10.495 tkr, varför personalkostnaderna under de senaste sex åren alltså ökat med 39.854 tkr, vilket innebär en ökning med 380 %, eller i genomsnitt med 63 % årligen.

Personalkostnadernas har således ökat väsentligt mer genom åren än inom herrallsvenskan och inom yrkeslivet i övrigt, men dock mattats av något det senaste året. Förklaringen till detta är givetvis att personalkostnaderna ökat från en låg kostnadsnivå i förhållande till nedlagt arbetet, och fortfarande inte alls motsvarar de ersättningar som kan betalas ut på den kommersiellt mycket starkare herrsidan, för vilken det är möjligt i Allsvenskan att skapa väsentligt högre intäkter.

Man kan vidare notera ett fortsatt klart förbättrat netto från reklam & sponsring. De ökade intäkterna avseende reklam och sponsring om 906 tkr har uppnåtts trots minskade redovisade kostnader om 246 tkr. Även under åren 2008 och 2007 lyckades man öka reklamintäkterna och minska de redovisade reklamkostnaderna jämfört med året innan.

Slutligen kan konstateras att de redovisade match- och tränings kostnader som klubbarna har ökat med 12 % mellan åren 2008 och 2009. Ökningen mellan åren 2007 och 2008 var 18 %. Ökningen mellan åren 2006 och 2007 var 23 %. Förändringen av match- och träningskostnaderna kan bero på bland annat förändrade resekostnader beroende på sammansättningen av lagen i serien samt en ökad ambitionsnivå.

Spelarersättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) framgår av uppställningen nedan. Ökningen mellan 2008 och 2009 är 7 %, vilket innebär en kraftig inbromsning i den löneökningstrend som man sett under de senaste åren. Viss osäkerhet råder dock även här kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser angående storleken av spelarersättningarnas ökning.

Spelarersättningarnas utveckling, 2003 - 2009, tkr

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Spelarersättningar	2 304	6 276	7 767	12 813	14 470	21 421	22 828
Driftskostnader exkl räntor o avskriv	28 705	38 335	42 892	50 918	54 561	69 546	75 391
Ökning spelarersättningar	87%	172%	24%	65%	13%	48%	7%
Spelarersättningars andel av driftskostn	8%	16%	18%	25%	27%	31%	30%

Tabell 7

Den genomsnittliga spelarersättningen uppgick år 2009 till 7.206 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i spelartruppen (2008: 6.762 kr/månad). Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, spannet mellan ersättningarna till olika spelare är stort. För ett mycket begränsat antal spelare är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, vilket dock inte var möjligt alls för några år sedan. Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna ligger på runt 30 % sedan ett par år tillbaka. Av detta kan man dra slutsatsen att förbättrade spelarersättningar är en prioriterad fråga när detta möjliggörs vid ökade intäkter.

Kostnader per klubb 2009 och 2008, tkr.

Exklusive avskrivningar och finansiella kostnader

	År 2009	År 2008
	<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>
Umeå IK	12 441	14 092
LdB FC Malmö	10 132	7 278
Linköpings FC	9 053	8 356
Sunnanå SK	6 730	4 052
Kopparb/Göteborgs FC	5 997	7 322
Piteå IF	5 473	Div 1
KIF Örebro DFF	5 259	5 464
AIK	5 060	4 949
Djurgården IF DFF	4 497	3 868
Kristianstads DFF	4 119	3 854
Hammarby IF DFF	4 081	3 399
Stattena IF	3 373	Div 1
Bälinge Fotboll AB	KK	3 994
Umeå Södra FF	Div 1	3 286
* Damallsvenskan totalt	76 214	62 634

Tabell 8

Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De Damallsvenska klubbarna redovisade den sista december 2009 ett samlat eget kapital uppgående till 11.813 tkr (2008: 15.779 tkr), vilket motsvarade en soliditet uppgående till 16 % (2008: 24 %).

Enskilt har AIK störst eget kapital på 11.597 tkr. Detta innebär att exklusive AIK uppgick det totala egna kapitalet till 216 tkr.

Förändringar av vilka klubbar som ingår i Damallsvenskan och att redovisning i enskilda fall kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan. Av de Damallsvenska klubbarna år 2009 redovisade 8 klubbar (2008: 7) ett positivt eget kapital och 4 klubbar (2008: 5) kapitalunderskott.

Se vidare avsnittet Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

		Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Soliditet	Elitlicenskonskvens inför år 2011
AIK	1)	11 597	59 276	20%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Piteå IF	2)	2 383	3 510	68%	Division 1 Norra säsongen 2010
Hammarby IF DFF		514	860	60%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
KIF Örebro DFF		174	884	20%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Kopparb/Göteborg FC		152	549	28%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
LdB FC Malmö		123	950	13%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Linköpings FC		110	947	12%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Stattena IF		70	432	16%	Division 1 Södra säsongen 2010
Djurgårdens IF DFF		-152	327	Negativ	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
Sunnanå SK	3)	-626	1 848	Negativ	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
Kristianstads DFF		-1 143	157	Negativ	Ska inlämna periodiserat bokslut hösten 2010
Umeå IK	4)	-1 388	2 460	Negativ	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
* Totalt		11 813	72 201		

1) Avser hela AIK Fotboll AB inklusive herrverksamheten

2) Avser hela föreningen Piteå IF (flersektionsförening)

3) Avser föreningen Sunnanå SK endast, d v s exklusive Sunnanå Utvecklings AB, som ej bedriver fotbollsverksamhet

5) Avser hela föreningen Umeå IK (flersektionsförening)

Tabell 9

För de till år 2010 års Damallsvenska nyuppflyttade klubbarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

	Eget kapital, tkr	Elitlicenskonskvens inför år 2011
Tyresö FF	627	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Jitex BK	379	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa klubbar ska redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Boksluten 2009 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2010 inför säsongen 2011.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital ska i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året ska uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs klubben att senast den 1 oktober inlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Om även den visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut erhålles elitlicens för nästkommande säsongen. Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober.

Om detta periodiserade bokslut per 31 augusti visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Ett ytterligare ekonomikrav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi .

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Stattena IF	12	12
Hammarby IF DFF	11	9
Kristianstads DFF	10	10
Djurgården IF DFF	9	6
AIK	8	8
KIF Örebro DFF	7	5
Piteå IF	6	11
Kopparb/Göteborgs FC	5	4
Sunnanå SK	4	7
Linköpings FC	3	1
LdB FC Malmö	2	3
Umeå IK	1	2

Tabell 10

Slutsatsen av ovanstående är att det endast för Stattena IF, Kristianstads DFF och AIK som det råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition. Detta gäller även i viss mån Kopparberg/Göteborgs FC, LdB FC Malmö och Umeå IK. I övrigt är sambanden inte lika tydliga. Av det kan man trots allt dra slutsatsen att klubbar som har råd med högre kostnader också har en större chans att nå högre i tabellposition.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan vara att det ideella arbetet från såväl ledare som spelare är betydande inom damfotbollen. Kostnaderna för detta arbete syns givetvis inte i redovisningen.

Sammanfattning

Både intäkter och kostnader ökade i Damallsvenskan under år 2009 jämfört med år 2008 med 14 % respektive med 10%, vilket betyder att kostnaderna ökade mindre än intäkterna, till skillnad från föregående år då kostnadsökningen var större. Man kan konstatera att ökade intäkter samt kostnader som inte ökat i samma takt har lett till bättre ekonomiskt resultat. De Damallsvenska klubbarna tycks ha klarat marknadssidan väldigt väl utifrån det marknadsläge med lågkonjunktur som varit. Man kan vidare notera att personal-, match- och träningskostnader tenderar att öka i takt med att intäkterna ökar, medan man lyckats få ned kostnaderna för administration, reklam- & sponsring samt övriga kostnader. Värt att notera är att finansiella kostnader utgör en stor post detta enskilda år, vilket bland annat har sin förklaring i nedskrivning av andelar i koncernföretag i Sunnanå SK samt ränte- och finansiella kostnader i Djurgårdens IF DFF.

Damallsvenskan som helhet ökade sina intäkter med 14 % under 2009 till 70.738 tkr. Man kan notera att publikintäkterna ökat, trots en något sämre uppslutning på de Damallsvenska matcherna under 2009 jämfört med 2008. Det kan bland annat bero på att klubbarna i större utsträckning har lyckats sälja säsongskort till matcherna, som sedan inte har utnyttjats vid varje möjligt tillfälle. Klubbarna har även ökat sina lotteriintäkter med 140 % eller 515 tkr under år 2009. Den största enskilda faktiska ökningen står dock intäkter från bidrag för med en ökning på 49 % eller 4.380 tkr. EFD (Elitföreningen Damfotboll) har under året delat ut bland annat medel för olika projekt, vilket troligen redovisats som bidrag av klubbarna och är orsaken till förändringen jämfört med tidigare år.

De totala kostnaderna ökade år 2009 med 10 % till 77.036 tkr, vilket motsvarar drygt 7 mkr. Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick år 2009 till 6.420 tkr. (2008: 5.826 tkr).

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2009 till 7.206 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning (2008: 6.762 kr/månad). Spelarsättningarnas andel av driftskostnaderna stod 2009 för 30 % av de totala intäkterna, att jämföra med året innan då andelen låg på 31 %.

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade 2009 sammantaget ett underskott uppgående till – 6.338 tkr, vilket är svag förbättring jämfört med föregående år (2008: - 7.692 tkr). Trenden visar att intäkterna ökar, vilket även kostnaderna gör, men inte i samma takt.

Av klubbarna i Damallsvenskan redovisar åtta stycken ett positivt eget kapital, och fyra stycken ett kapitalunderskott. Föregående år redovisade sju klubbar ett positivt eget kapital och tre klubbar ett kapitalunderskott. Allmänt sett är dock de flesta klubbarna underkapitaliserade. Exklusive AIK (som inkluderar herrverksamheten vid mätning av eget kapital) är det totala egna kapitalet 216 tkr.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Detta kan också vara en viktig förklaring till att klubbarna har svårt att bygga upp ett eget

kapital. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhetsmålen, vilka hos bland annat många supporters ofta får den största uppmärksamheten. Införandet av Elitlicensen har dock inneburit att förståelsen för att inte ha negativt eget kapital har ökat högst väsentligt.

Man kan också uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll (som kan mätas såväl som elitlags tabellposition i Damallsvenskan som den sociala breddverksamhetens kvalitet och kvantitet).

Den ideella delen av arbetet bland spelare och ledare i en Damallsvensk klubb är i förhållande till motsvarande herrserie stort. Detta ideella arbete innebär kostnader som inte redovisas någonstans, vilket kan göra det svårt att jämföra vilka resurser som läggs ned i damklubbarna när jämförelse ska göras mellan kostnader och tabellposition för lagen i Damallsvenskan.

En annan förklaring till att sambandet inte alltid är så tydligt mellan kostnadsranking och tabellposition kan också vara att klubbarna lyckats olika bra med att hushålla med resurserna, vilket ju per definition är hur man lyckats att vara framgångsrika inom ekonomiområdet.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att under 2009 har merparten av de Damallsvenska klubbarna redovisat ett negativt ekonomiskt resultat. Av de klubbar som redovisade ett positivt resultat var det bara Hammarby IF DFF som redovisade ett resultat överstigande 50 tkr. En kombination av ökade kostnadsmassor i form av både löner och personalkostnader och match- och träningskostnader har, trots ökade intäkter, påverkar resultatet negativt. Då fler klubbar visar ett negativt eget kapital, vilket inte är tillåtet enligt elitlicensens ekonomikriterier, kan man förutspå att även säsongen 2010 kommer att innebära en kostnadsrevidering i många av klubbarna, för att få ekonomin i balans.

*Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm*